

Monialaisen palvelun kehittäminen työllistymisen tukemisessa

Peppi Saikku

8.11.2019 Osatyökykyisten työllistymisen tukitoimet -koulutus, Helsinki

Kuka olen?

- Valtiotieteiden tohtori, yhteiskuntapolitiikka (HY)
- Erikoistutkija, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, Sosiaalipolitiikan tutkimus -yksikkö
- Asiantuntemus: monialainen yhteistyö, työttömien aktivointi ja kuntoutus, työttömien terveys, työkyky ja hyvinvointi
- Tutkimushanke: Työikäisten monialaisten palveluiden yhteensovittaminen ja vaikuttavuuden arviointi 2019-2020
 - rahoitus: VN TEAS
 - konsortio: TTL, THL, JY, Ramboll Management Consulting Oy

Sisältö

- Käsitteet:
 - Kohderyhmä: mistä ryhmästä/ ongelmasta puhumme?
 - Monialaisuus
 - Yhteistyö
- Monialaisen palvelun taustasta, edellytyksistä ja hyödyistä
- Ajallinen kehityskulku ja tulevaisuuden näkymiä

Työttömien työnhakijoiden ryhmiä, joissa on heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä

Sama henkilö voi olla useassa ryhmässä. TEM: Työnvälitystilasto, syyskuu 2019.

*Rakennetyöttömät = pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi, palveluilta palveluille.

Työllistyvyys (employability)

- Yksilön mahdollisuudet työllistyä
- Laaja kehikko (McQuaid & Lindsay 2005)

Yksilölliset tekijät	Sosiaaliset olosuhteet	Yhteiskunnalliset tekijät
Esim. Tiedot ja taidot, koulutus, ikä, sukupuoli, terveys ja toimintakyky, motivaatio	Esim. Hoivavastuut, asuminen, toimeentulo, kulttuuri, liikenneyhteydet, verkostot	Esim. Työmarkkinoiden rakenne ja toimintatavat, palvelujen saatavuus, tukijärjestelmä

- Pitkäaikaistyöttömät itse korostavat henkilökohtaisia tekijöitä ja sosiaalisia olosuhteita (Elonen ym. 2017), työntekijät henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia tekijöitä (Saikku ym. 2019)

Mitä on monialaisuus?

- Yleiskäsite kuvaamaan rajapintoja/ yhdyspintoja
 - Monitasoisuus = kansallinen/ valtiollinen, alueellinen ja paikallinen
 - Monisektorisuus = eri hallinnonalat ja niiden palvelut
 - Monitoimijuus = julkinen, yksityinen ja kolmas sektori
 - Moniammatillisuus = eri ammattiryhmät
- Useimmiten monialaisuudella tarkoitetaan monisektorisuutta ja moniammatillisuutta

Mitä on yhteistyö?

- Työn tekemistä yhdessä jonkun kanssa
- Käytössä paljon erilaisia yhteistyötä kuvaavia käsitteitä, esim.
 - Integraatio (yhdistäminen/ yhteensovittaminen) (integration)
 - Yhteistoiminta (collaboration)
 - Yhteistyö (cooperation)
 - Koordinaatio, yhteensovittaminen (coordination)
 - Kumppanuus (partnership)
 - Verkosto (network)

Monialainen yhteistyö

- Voidaan jaotella esim. (Andersson ym. 2011)
 - Tiedon vaihto
 - Tapauskohtainen koordinaatio
 - Yhteiset tapaamiset
 - Tiimityöskentely
 - Kumppanuus
 - Yhteen sijoittuminen/ yksi luukku
 - Budjettien yhdistäminen

Taustaa monialaiseen palveluun

- Yhteensovittamista tarvitaan kaikilla tasoilla: toimintapolitiikoista käytännön asiakastyöhön
 - Työllisyyspolitiikka, sosiaalipolitiikka, terveyspolitiikka, koulutuspolitiikka, työkyky- ja kuntoutuspolitiikat jne.
- Palvelut ja etuudet kytkeytyvät vahvasti yhteen:
 - Tiettyjä palveluja saa tietyllä etuudella
 - Palvelun tavoite on usein myös ohjata asiakasta etuudelta toiselle
 - Asiakkaan toimeentulon turvaaminen on tärkeää työntekijöille

Monialaisen palvelun edellytyksiä

- Yhteinen tavoite ja sitoutuminen
- Sovittu vastuunjako
- Johdon tuki
- Toimivat tietojärjestelmät
- Taloudelliset kannusteet ja toiminnan seuranta
- Osaamisen kehittäminen
- Asiakaslähtöisyys

Monialaisen palvelun hyötyjä

- Parantaa asiakkaiden pääsyä palveluun
- Vahvistaa tiedonkulkua ammattilaisten välillä
- Parantaa palvelun laatua asiakkaiden ja työntekijöiden mielestä
- Lisää asiakastyytyväisyyttä
- Luo edellytyksiä kustannussäästöille
- Hyödyt ovat kustannuksia suuremmat (Fertig & Csillag 2015)

Tyypittelyä monialaisen yhteistyön ajallisesta kehityskulusta

KEHYS/ MONIALAISUUS	KUNTOUTUS (Kuntoutuksen asiakasyhteistyö)	AKTIVOINTI (Työvoiman palvelukeskus)	AKTIIVINEN INKLUUSIO (Nyt/ lähitulevaisuus?) (esim. TYP-toiminta)
MONITASOISUUS	Valtakunnallinen Alueellinen Paikallinen	<i>Valtakunnallinen</i> Paikallis-alueellinen (kunnat, kuntayhtymät ym.)	<i>Valtakunnallinen</i> Alueellinen (maakunta) Paikallinen (kunnat)
MONISEKTORISUUS	Työvoimahallinto Sosiaalitoimi Terveystieteiden tutkimuskeskus Kela/ kuntoutus <i>Opetustoimi</i>	Työvoimahallinto Sosiaalitoimi Terveystieteiden tutkimuskeskus <i>Kela/ kuntoutus</i>	Sosiaalitoimi Kuntien työllisyyspalvelut/ TE-hallinto Terveystieteiden tutkimuskeskus Kela/ kuntoutus & <i>etuudet</i> Opetus <i>Muut?</i>
MONITOIMIJUUS	<i>Asiakas</i> <i>Järjestöt</i>	<i>Asiakas</i> <i>Järjestöt</i> <i>Yritykset</i>	Asiakas Järjestöt Yritykset
MONIAMMATILLISUUS	Perinteiset ammattiryhmät (sosiaalityöntekijä, lääkäri, työvoimavirkailija, vakuutusasihtööri jne.)	Perinteiset ja uudet ammattiryhmät (sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, palveluohjaaja, terveydenhoitaja, työvoimaneuvoja, ammatinvalintapsykologi, työkykyneuvoja, työvalmentaja jne.)	Uudet professorirajat ylittävät ammattiryhmät (palveluohjaaja, työhönvalmentaja, uraohjaaja, työkykyneuvoja, työkykykoordinaattori jne.)

Kiitos!

Kirjallisuus

- Andersson, J ym. Organizational approaches to collaboration in vocational rehabilitation—an international literature review. *Int J Integr Care*. 2011 Oct-Dec; 11: e137.
- Blomgren, S & Saikku, P. (2019) Heikossa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden osallisuus ja monialainen yhteistyö palveluissa. Tutkimuksesta tiiviisti 6. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-285-7>
- Elonen, N ym. (2017) Aktivointi ja pitkäaikaistyöttömien monenlainen toimijuus. *Janus* 25 :4 , 280–296.
- Fertig, M & Csillag, M (2015) Cost–benefit analysis of remedial interventions for the long-term unemployed. ICON-INSTITUT. European Commission.
- Isola, A-M ym. (2017) Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi 33. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>
- McQuaid, RW & Lindsay, C (2005) The Concept of Emploability. *Urban Studies* 42: 2, 197-219.
- Saikku, P & Blomgren, S (2019) Palveluintegraation mallit ja toimivuus Pohjoismaissa – havaintoja kirjallisuuskatsauksesta. Väliraportti VN TEAS-hankkeessa 31.10.2019. Julkaisematon.
- Saikku, P ym. (2019) Monialaisen yhteispalvelun alueelliset erot Uudellamaalla. Teoksessa: Rajavaara, M ym. (toim.) Aktivointipolitiikkaa yhteisin palveluin – näkökulmia työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun. Teemakirja 17. Kela, 48-67. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019050314102>
- Saikku, P (2018) Hallinnan rajoilla. Monialainen koordinaatio vaikeasti työllistyvien työllistymisen edistämässä. Valtiotieteellisen tiedekunnan julkaisuja 74. Yhteiskuntapolitiikka. Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-3303-8>
- Saikku, P ym. (2017) Monialainen yhteistyö paikallisessa työllisyyden hallinnassa. Integroiva kirjallisuuskatsaus. Sosiaali- ja terveysturvan raportteja 7. Kela. <http://hdl.handle.net/10138/229018>